Raadsvoorstel

Zaaknummer: 99882-2025

Onderwerp: Vaststelling participatieverordening

Auteur	:	Maarten van Gemert	
Domein/team	:	Dienstverlening / Communicatie en creatie	
E-mail	:	Maarten.vanGemert@gemeentemaashorst.nl	Effect op de begroting
Port.	:	H.W. van den Broek	☐Ja ☒Nee

Onderwerp
Vaststelling participatieverordening gemeente Maashorst

Voorstel
1. De participatieverordening vast te stellen.
2. De inspraakverordening gemeente Maashorst in te trekken

Inleiding
Op grond van de Wet versterking participatie op decentraal niveau (wijziging artikel 150 Gemeentewet) moeten gemeenten hun inspraakverordening vervangen door een participatieverordening. Gemeenten hebben hiervoor de tijd tot 1 januari 2027. Uw raad is hiertoe het bevoegde orgaan.
De participatieverordening regelt dat inwoners niet alleen worden betrokken bij de totstandkoming van beleid, maar ook bij de uitvoering en de evaluatie van beleid. Daarnaast wordt in de participatieverordening bepaald onder welke voorwaarden het uitdaagrecht wordt toegepast. Het uitdaagrecht houdt in dat inwoners en maatschappelijke partijen de gemeente vragen om de uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen.

Beoogd effect
Met dit voorstel wordt voldaan aan een wettelijke eis om een participatieverordening vast te stellen. Ook wordt voldaan aan een doel uit het bestuursakkoord om onze organisatie nog participatiever te maken.

Argumenten
1.1 De gemeenteraad is het bevoegde orgaan.
De gemeenteraad is het bevoegde bestuursorgaan om de participatieverordening vast te stellen. U stelde op 23 januari 2025 ook al het gemeentelijk participatiebeleid vast.

1.2 De participatieverordening sluit aan op het participatiebeleid.

De basis van participatie in Maashorst ligt vast in het genoemde participatiebeleid:

- visie, doel en uitgangspunten van participatie
- inwonersparticipatie en participatieaanpak
- overheidsparticipatie in meest brede zin
- participatie in het DNA (opleiden, communiceren, evalueren)
- rollen en taken van raad, college, organisatie en samenleving/inwoners.

De participatieverordening is een aanvulling op en juridische verankering van onderdelen van het participatiebeleid, zoals de inwonersparticipatie.

1.3 De participatieverordening kent nog wat aanvullende bepalingen.

De inhoud van de participatieverordening bestaat niet alleen uit:

- het uitdaagrecht: voorwaarden voor de uitvoering
- inwonersparticipatie: voorbereiding, uitvoering, evaluatie en openbaarmaking van de participatieaanpak.

Ook in de verordening is opgenomen dat:

- deze van toepassing is op de Omgevingswet: omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsprogramma. Dit geldt niet voor de Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (Bopa); deze is immers vormvrij. Wel is hiervoor een gemeentelijke handreiking beschikbaar die binnenkort wordt geactualiseerd
- jaarlijks een participatieparagraaf in de begroting en in het jaarverslag wordt opgenomen.

1.4 De participatieverordening volgt het VNG-model.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft twee varianten voor een modelverordening opgesteld: een basisvariant en een uitgebreide variant. De laatste is bedoeld voor gemeenten die (nog) geen beleid hebben vastgesteld. Omdat de raad al participatiebeleid heeft vastgesteld (zie argument 1.2) is gekozen voor de basisvariant. De verordening sluit aan op het beleid en legt dit beleid waar nodig juridisch vast.

Naar aanleiding van een raadsinformatieavond op 11 juni 2025 zijn nog enkele punten toegevoegd in de verordening:

- De gemeenteraad wordt bij majeure participatieprocessen aan de voorkant betrokken Zie ook argument 1.7).
- Bij het uitdaagrecht zijn aanvullingen opgenomen over draagvlak, maatschappelijke meerwaarde, inclusiviteit en continuïteit.

1.5 Er is veel draagvlak.

Uiteraard is er geparticipeerd over de participatieverordening. Hieruit is gebleken dat er veel draagvlak bestaat voor de verordening. Hier en daar zijn wel vragen gesteld, suggesties gedaan en ook wat zorgen geuit over de uitvoering van het uitdaagrecht. Verwezen wordt naar het onderdeel Participatie en de bijbehorende bijlagen. Daarin wordt uitgebreid ingegaan op de participatieaanpak en de opbrengst van de participatie. De participatie leidt tot enkele kleine wijzigingen in de vast te stellen verordening. De input is vooral ook goed bruikbaar bij de behandeling van verzoeken en de uitvoering van het uitdaagrecht.

1.6 Ten aanzien van het concept is een aantal wijzigingen doorgevoerd.

Het participatieproces hebben direct en indirect inzichten opgeleverd die hebben geleid tot wijzigingen ten opzichte van de eerder gepubliceerde ontwerpverordening. Deze wijzigingen zijn terug te vinden in de bijlage bij het participatieverslag.

Een van de wijzigingen gaat over het concreter maken van de betrokkenheid van de raad bij majeure participatieprocessen. Voorgesteld wordt om aansluiting te zoeken bij de term grote projecten als bedoeld in de Financiële verordening. De vorm is dan een ‘startnotitie’ voor de raad, een vorm die nu voorligt in het concept-raadsvoorstel ‘aanpassingen wijze van vergaderen gemeenteraad’.

2.1 De inspraakverordening wordt overbodig.
Met de vaststelling van de participatieverordening wordt de geldende inspraakverordening ingetrokken. In de participatieverordening is nog wel de mogelijkheid opgenomen dat inspraak mogelijk blijft aan het einde van een participatietraject. Voor Maashorst is ervoor gekozen om inspraak alleen toe te passen als er sprake is van een wettelijke verplichting.

Kanttekeningen
N.v.t.

Financiën
Dit besluit heeft geen financiële gevolgen. De uitvoering kan budgetneutraal plaatsvinden binnen de bestaande organisatie en formatie.
Indien positief wordt gereageerd op een verzoek om in het kader van het uitdaagrecht een gemeentelijke taak over te dragen, dan zal per geval worden onderzocht of dit leidt tot extra kosten. In dat geval kan aan de gemeenteraad een aanvullend voorstel worden gedaan over toekenning van financiën.

Duurzame ontwikkeling
- Inwonersparticipatie en uitdaagrecht is inclusief: iedereen heeft gelijke kansen om mee te doen en/of wordt gestimuleerd om mee te doen.
- Samen werken en samenwerken op alle denkbare manieren om de leefbaarheid in onze kernen, wijken en buurten te bevorderen.

Participatie
De participatieverordening is een aanvulling op en juridische verankering van het participatiebeleid. Dat beleid is via een intensief participatieproces tot stand gekomen.
Bij de totstandkoming van de participatieverordening was het participatiedoel ‘verbeteren kwaliteit besluit’. De participatieverantwoording is vastgelegd in een participatieverslag.

Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad zal de vaststelling van de participatieverordening breed bekend worden gemaakt, onder andere via Overheid.nl.
De interne en externe deelnemers aan het participatieproces over de participatieverordening worden persoonlijk (schriftelijk) geïnformeerd.

Vervolg
Intern en extern wordt tijdig en zorgvuldig gecommuniceerd, zodat zorg kan worden gedragen voor een goede uitvoering van de participatieverordening:

- Inwoners en organisaties worden op diverse manieren uitgebreid en uitvoerig geïnformeerd over met name het uitdaagrecht.
- Er wordt zorggedragen voor ondersteuning en begeleiding bij mogelijke aanvragen. Ondersteuningsmiddelen zoals een handreiking, een checklist en een e-formulier kunnen hierbij helpen.
- Ook de gemeentelijke organisatie zal worden meegenomen en voorbereid op de uitvoering van de verordening.

Daar waar nodig en mogelijk wordt afgestemd met de Klankbordgroep participatie van de gemeenteraad
Ten slotte: de participatieverordening wordt binnen twee jaar geëvalueerd. Conform het bepaalde in de verordening zelf zullen we daar ook inwoners bij betrekken.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit
1. Verantwoording participatie
2. Opbrengst en beantwoording participatie
3. Wijzigingen bij de vaststelling

Bijlagen ter informatie
1. Klik of tik om tekst in te voeren.

Maashorst, 11 november 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken J.A. van der Pas